11/03/2024

Οικουμενικός Πατριάρχης: Σφάλουν όσοι απορρίπτουν την επιστήμη εν ονόματι της πίστης, γιατί απορρίπτουν μία θεία ευεργεσία

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Στη "μεγάλη δύναμη" της εποχής μας, την επιστήμη και την τεχνολογία, τα επιτεύγματα της οποίας έχουν αλλάξει ριζικά τον κόσμο, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος κατά την πρόσφατη επίσκεψη ομάδας Ιατρών Παθολόγων στο Φανάρι.

Αναφερόμενος στην ιδιαίτερη μέριμνα της Μητρός Εκκλησίας προς την ανεκτίμητη προσφορά της ιατρικής επιστήμης σημείωσε ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο τιμώντας το λειτούργημα του ιατρού, έχει καθιερωσεί με απόφαση της Αγίας και Ιεράς Συνόδου μία Κυριακή του Οκτωβρίου, ως ημέρα Συνάξεως πάντων των Αγίων Ιατρών.

Ο Παναγιώτατος ξεκαθάρισε ότι η απόρριψη της επιστήμης εν ονόματι της πίστης δεν αποτελεί συνέπεια του Ευαγγελίου, ενώ επεσήμανε ότι αποτελεί βασική χριστιανική αρχή και διδασκαλία, ότι η επιστημονική γνώση είναι πολύτιμη δωρεά του Θεού προς το ανθρώπινο γένος, όπως υπεγράμμισε και η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Κρήτη, 2016): *«Διά την Ορθόδοξον Εκκλησίαν, η ικανότης προς επιστημονικήν έρευναν του κόσμου αποτελεί θεόσδοτον δώρον εις τον άνθρωπον».* **(Η αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας εις τον σύγχρονον κόσμον ΣΤ΄, § 11).**

Ιερή η αποστολή των ιατρών

“Μέ πολλή χαρά σᾶς ὑποδεχόμαστε στό Φανάρι, στό ἱστορικό Κέντρο τῆς Ὀρθοδοξίας. Τιμοῦμε τήν προσφορά σας στόν ἄνθρωπο, τή ὑψηλή καί εἰαίσθητη διακονία σας, τήν ἱερή ἀποστολή σας. Δέν εἶναι διόλου τυχαῖο ὅτι τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ἐκφράζοντας τήν ἰδιαίτερη ἐκτίμησή του πρός τό λειτούργημα τῶν ἰατρῶν, καθιέρωσε μέ ἀπόφαση τῆς περί ἡμᾶς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, μία Κυριακή του Οκτωβρίου, ὡς ἡμέρα Συνάξεως πάντων τῶν Ἁγίων Ἰατρῶν, μέ στόχο νά συμβάλει στήν ἀνάδειξη, καί μέ τόν τρόπο αὐτό, τῆς ἀνεκτίμητης προσφορᾶς τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καί τῶν θεραπόντων της πρός τόν ἄνθρωπο, τό ἱερώτερο δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τή φύση προσέλαβε ὁ σαρκωθείς Λόγος τοῦ Θεοῦ. Στήν Πατριαρχική Ἐγκύκλιο γιά τήν ἑορτή τῶν Ἁγίων Ἰατρῶν (28 Σεπτεμβρίου 2021) γράφονται καί τά ἑξῆς: «Συγχαίροντες ὑμῖν διά τήν πολύτιμον συμβολήν σας, ἀγαπητοί ἰατροί καί θεραπευταί, πατρικῶς σᾶς εὐχαριστοῦμεν καί δεόμεθα, ὅπως Κύριος ὁ Θεός στηρίζῃ καί ἐνδυναμώνῃ ὑμᾶς εἰς τό ευλογημένον ἔργον σας. Σᾶς ἐνθαρρύνομεν νά ἔχετε ἀγάπην ἀνυπόκριτον, νά εἶσθε φιλόστοργοι, νά τιμᾷ ὁ εἷς τόν ἄλλον, νά καλλιεργῆτε φλογεράν πίστιν, ... ὥστε νά δοξάζεται δι᾽ ὑμῶν ὁ ἐν Τριάδι Θεός, ὁ Δοτήρ παντός ἀγαθοῦ».

Ἔχει προσφυῶς λεχθή, ὅτι σήμερα τό ζητούμενον στόν χῶρο τῆς ὑγείας εἶναι «ὁ ἰατρός», ἡ ἀνθρώπινη παρουσία του καί τό φιλάνθρωπο ἦθος του, ὁ ἰατρός πού ἔχει συναίσθηση τοῦ λειτουργηματικού χαρακτήρα τοῦ ἔργου του καί τῆς ἱερότητος τοῦ προσώπου τοῦ ἀσθενοῦς. Ἰσχύουν καί γιά ἐσᾶς, ἀγαπητοί ἰατροί, ὅσα θά ἀκούσουμε τήν ἑπόμενη Κυριακή (σ.σ. χθες, Κυριακή 10 Μαρτίου), τήν Κυριακή τῆς Ἀπόκρεω, στήν διήγηση περί τῆς τελικῆς κρίσεως (Ματθ. κε΄, 31-46), ἀπό τόν Κύριον τῆς δόξης, ὅτι δηλαδή σώζεται ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐπέδειξε ἀγάπη καί συμπαράσταση πρός τούς «ἀδελφούς Του τούς ἐλαχίστους», στούς ὁποίους

ἀνήκουν καί οἱ «ἀσθενεῖς». Χαρακτηριστικό εἶναι τό ἔξοχο σχόλιο τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ Ἁγίου Προκατόχου μας: Ἄν καί ὁ Κριτής ἠδύνατο νά πεῖ: Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρός μου, ἐπειδή ἐσωφρονήσατε, ἐπειδή ἐπελέξατε τήν ἀγγελική πολιτεία, ὁμως τα ἀποσιωπᾷ, ὄχι διότι δέν εἶναι σημαντικά, ἀλλά ἐπειδή εἶναι κατώτερα ἀπό τή φιλανθρωπία, «δεύτερα φιλανθρωπίας» (PG 49, 334-335)", ανέφερε ο Οικουμενικός Πατριάρχης.

Η "μεγάλη δύναμη" της εποχής μας

Στη συνέχεια της προσφώνησής του ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρθηκε στη "μεγάλη δύναμη" της εποχής μας, την επιστήμη και την τεχνολογία", και στο πώς αυτές εκλαμβάνονται από την Ορθόδοξη Εκκλησία.

"Ἀναμφισβήτητα, ἡ ἐπιστήμη καί ἡ τεχνολογία εἶναι ἡ «μεγάλη δύναμη» τῆς ἐποχῆς μας, τά ἐκπληκτικά ἐπιτεύγματα τῆς ὁποίας ἔχουν ἀλλάξει ριζικά τόν κόσμο καί τή ζωή μας. Ἀποτελεῖ δέ βασική χριστιανική ἀρχή καί διδασκαλία, ὅτι ἡ ἐπιστημονική γνώση εἶναι πολύτιμη δωρεά τοῦ Θεοῦ πρός τό ἀνθρώπινο γένος, ὅπως ὑπεγράμμισε καί ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη, 2016): «Διά τήν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἡ ἱκανότης πρός ἐπιστημονικήν ἔρευναν τοῦ κόσμου ἀποτελεῖ θεόσδοτον δῶρον εἰς τόν ἄνθρωπον». (Ἡ ἀποστολή τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον ΣΤ΄, § 11).

Κατά ταῦτα, ἡ ἀπόρριψη τῆς ἐπιστήμης ἐν ὀνόματι τῆς πίστης δέν ἀποτελεῖ συνέπεια τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅσοι τό πράττουν αὐτό σφάλλουν, γιατί ἀπορρίπτουν μία θεία εὐεργεσία. Ἡ ἀπόρριψη τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσης δέν εἶναι ἔνδειξη ζώσης πίστεως εἰς τόν Χριστόν, ἀλλά μᾶλλον ἄγνοια καί ἀγνωμοσύνη πρός τόν πάνδωρο Κύριο, διά τό ἀγαθό τῆς ὑγείας, τό ὁποῖον ὀφείλουμε νά προστατεύουμε καί νά σεβόμαστε.

Ὑπάρχουν βέβαια καί ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι ὑποτιμοῦν τήν πίστη στό ὄνομα τῆς γνώσης. Καί αὐτοί πλανῶνται, διότι καί ἡ πίστη εἶναι «μεγάλη δύναμη», μεγάλη δωρεά τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ ἰατρική ἐπιστήμη σώζει ζωές, παρατείνει τόν βίο μας καί ἐξασφαλίζει ποιότητα ζωῆς. Ἡ πίστη δίνει νόημα στή ζωή καί μάλιστα ἀποκαλύπτει τή διάσταση τῆς αἰωνιότητος, προσφέρει μιά ζωή πού δέν κυριαρχεῖται ἀπό τό κράτος τοῦ θανάτου.

Εἶναι βέβαιο, ὅτι χριστιανική πίστη καί ἐπιστημονική γνώση εἶναι δύο κεντρικές διαστάσεις τοῦ πνεύματος, συνεργοί στή διακονία τοῦ ἀνθρώπου. Σήμερα μάλιστα ἀποκαλύπτονται πολλά κοινά σημεῖα τους. Ἡ θεώρηση τῆς ὑγείας καί τῆς νόσου στή χριστιανική παράδοση, ἡ ὁποία δέν εἶναι παρελθόν ἀλλά ζῶσα πραγματικότης στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ὁμοιάζει μέ σύγχρονες ὁλιστικές προσεγγίσεις καί στό πλαίσιο τῆς ἰατρικῆς, ὅπου ὑγεία καί νόσος δέν εἶναι ἁπλῶς ἡ καλή ἤ ἡ κακή λειτουργία τῆς «ψυχοσωματικῆς μηχανῆς ἄνθρωπος», καί ἀπορρίπτεται ἡ

θεώρηση τοῦ ἀσθενοῦς ὡς ἀπρόσωπης μονάδας ἤ ὡς «περίπτωσης» (case). Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ ὁλιστικές προσεγγίσεις ἀποτελοῦν πρόοδο καί ἀνοίγουν εὐοίωνο μέλλον στόν χῶρο τῆς ὑγείας".

Η θεραπεία, πρόγευση της οριστικής νίκης της ζωής

Ακολούθως, ο Οικουμενικός Πατριάρχης μίλησε για την υγεία και τη νόσο κατά την χριστιανική παράδοση υπογραμμίζοντας ότι αποτελεί βασική πεποίθησή μας ότι χωρίς πνευματικό προσανατολισμό, ο άνθρωπος αδυνατεί να αντιμετώπιση τις οριακές καταστάσεις της ζωής.

"Στή χριστιανική παράδοση ὑγεία καί νόσος προσεγγίζονται ὡς διάστασις ἑνός πλέγματος σωστικῶν ἤ ἀντίστοιχα ἀλλοτριωτικῶν σχέσεων, ἀφοροῦν δέ στήν ὑπαρξιακή πληρότητα ἤ στήν «κακή ἀλλοτρίωση» τῆς ζωῆς μας. Ὁ Χριστός, ὁ «ἰατρός τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων», θεραπεύει καί καλεῖ τόν ἰαθέντα σέ ἕνα νέο τρόπο ζωῆς. Ὑγεία σημαίνει ἐδῶ ὑπέρβαση τοῦ κατακερματισμοῦ τοῦ ἀνθρώπινου εἶναι, ἀποκατάσταση τῆς κοινωνίας μέ τόν Θεό, μέ τόν συνάνθρωπο καί τήν κτίση. Σημειώνουμε ὅτι στή Βίβλο χρησιμοποιεῖται ἰατρική ὁρολογία γιά τήν περιγραφή τῆς ἁμαρτίας καί τῆς ἀνακαίνισης τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ παράδοση τῆς πίστεως καί τοῦ πολιτισμοῦ μας εἶναι μία ἀνεξάντλητη πηγή ἀνθρωπογνωσίας, ζωτικῶν ἀληθειῶν γιά τήν ἐλευθερία μας. Αποτελεῖ βασική πεποίθησή μας ὅτι χωρίς πνευματικό προσανατολισμό, ὁ ἄνθρωπος ἀδυνατεῖ νά αντιμετώπιση τίς ὁριακές καταστάσεις τῆς ζωῆς. Μέ αὐτή τήν ἔννοια, γιά ἐμᾶς τούς Χριστιανούς ἡ θεραπεία δέν εἶναι ἁπλῶς μιά προσωρινή ἐπικράτηση ἐπί τῆς ἀσθενείας, ἀλλά πρόγευση τῆς ὁριστικῆς νίκης τῆς ζωῆς πάνω στή φθορά καί τῆς τελικῆς κατάργησης τοῦ θανάτου, τοῦ «ἐσχάτου ἐχθροῦ». Ἡ πεῖρα τῶν αἰώνων ἀποδεικνύει ὅτι τά ἀνθρώπινα πράγματα ἔχουν ἀνάγκη ὑπερβατικῆς θεμελίωσης καί στήριξης, πέρα ἀπό τό ἁπλῶς «ἀνθρώπινο». Στό χριστιανικό πλαίσιο, αὐτή ἡ ἀρχή ἐκφράζεται μέ τήν πίστη στή δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου κατ᾽ εἰκόνα Θεοῦ καί καθ᾽ ὁμοίωσιν Του, καθώς καί μέ τήν Ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ Λόγου καί τή διάνοιξη στόν ἄνθρωπο τῆς ὁδοῦ τῆς κατά χάριν θεώσεως.

Μέ τίς σκέψεις αὐτές καί μέ τήν βεβαιότητα ὅτι οἱ πνευματικές καί ἠθικές ἀξίες, μαζί μέ τήν ἐπιστημονική γνώση καί τίς τεχνολογικές ἐφαρμογές της, εἶναι τό κλειδί γιά τό μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος, ἀφοῦ ἔχει ἀποδειχθεί ὅτι ἡ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης δέν ἔλυσε τά βαθειά ὑπαρξιακά προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε ὅμως τά ἐξαφάνισε, σᾶς καλωσορίζουμε στήν Πόλη καί στό Πατριαρχεῖο μας, σᾶς ἀπονέμουμε τήν εὐλογία τῆς Μητρός Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ἐπικαλούμαστε γιά ἐσᾶς καί τούς ἀγαπημένους σας τήν ζείδωρο χάρη καί τό ἀμέτρητο ἔλεος τοῦ παντελεήμονος Θεοῦ τῆς ἀγάπης".

(Φωτογραφία αρχείου: Ραφαήλ Γεωργιάδης / ope.gr)

Δείτε επίσης: Επίσκεψη Μητροπολίτη Ναυπάκτου Ιεροθέου στο Οικουμενικό Πατριαρχείο